

Марочко С.С. Аналіз інноваційного аспекту процесів іноземного інвестування / С.С. Марочко, В.А. Омеляненко, О.В. Прокопенко // Збірка матеріалів Днів теорії та практики інвестування: тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих вчених [Сучасні проблеми управління інвестиційною та інноваційною діяльністю], (Донецьк, 28 березня 2013 р.). – Донецьк: ДВНЗ “ДонНТУ”, 2013. – С. 183-186.

УДК 336.531.2: 001.895

Марочко С.С., Омеляненко В.А.

Прокопенко О.В., д.е.н., проф.

Сумський державний університет

АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОГО АСПЕКТУ ПРОЦЕСІВ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

Кризові та несприятливі умови зовнішнього та внутрішнього середовища вимагають більш ретельної оцінки впливу всіх факторів та процеси економічного розвитку та зростання. Серед таких найсуттєвіших факторів важливе місце посідають інвестиційні операції, які не тільки являються дохідною та витратною частинами фінансово-економічної діяльності (у разі, відповідно, надходжень або відтоків інвестиційних ресурсів), але й впливають на коливання ділової активності суб'єктів господарювання, визначають прогресивність та подальші напрями розвитку національної економіки.

Актуальність обраної теми дослідження також пояснюється тим, що інвестиції, які є одним із найважливіших факторів забезпечення економічного розвитку та зростання, виступають одночасно і високоінформативним індикатором соціально-економічного розвитку країни, що надає можливість оцінювати ефективність самого інвестиційного процесу зокрема та ринкових перетворень загалом. Експерти McKinsey Global Institute довели, що інвесторів в першу чергу цікавлять потенціал ринку та макроекономічна стабільність.

Конкурентні механізми в економіці передбачають наявність динамічної

ефективності, що обумовлює застосування інновацій та необхідність сприяння технологічним змінам. Одним з інструментів забезпечення цих процесів є інвестиції, зокрема процес вливання іноземного капіталу супроводжується передачею нових технологій і освоєнням новітніх методів управління.

Інвестиції в наукові дослідження та розробки призводять до активізації інноваційних процесів, що дозволяють забезпечити нагромадження технологій та вигідне для приймаючої країни їх використання у виробництві. Цей процес дозволяє створити ряд специфічних структур у цих країнах, таких як технологічні полюси, та збільшити кількість інноваторів.

Прямі іноземні інвестиції, спрямовані на ефективність, мають ряд переваг, серед яких варто відзначити наступні:

а) конкурентний тиск стимулює вітчизняні компанії та постачальників стати більш ефективними – вітчизняні компанії можуть також отримати користь від трансферу технологій;

б) додана вартість: більш продуктивні методи дозволяють зробити перехід від трудомістких до високотехнологічних виробництв;

в) стабільність: менш імовірно, що інвестори раптово перенесуть свою діяльність в інше місце, якщо вони вклали засоби в розвиток спеціальних навичок або технологій, хоча ризик втрати унікальності залишається.

В 90-ті рр. ХХ ст. все більше число країн, що розвиваються, визнали роль системи інтелектуальної власності в якості важливого елемента організаційно-правової інфраструктури для залучення інвестицій у дослідження та розробки. У багатьох дослідженнях підкреслювалася роль інтелектуальної власності у залученні прямих іноземних інвестицій. Зокрема, збільшення обсягу прямих іноземних інвестицій в Індії є очевидним з моменту проведення реформи в сфері патентів і товарних знаків. Подібне зростання у Бразилії є більш наочним, якщо врахувати різкий ріст обсягу прямих іноземних інвестицій після вступу в силу в 1996 р. нового законодавства в сфері промислової власності (з 4,4 млрд. дол. США в 1995 р. до 32,8 млрд. доларів США в 2000 р.) [1].

В 2008 р. у США на підприємствах, створених за участю іноземного

капитале, було зайнято понад 5,6 млн. осіб. Ці підприємства створили валової продукції на суму 670,3 млрд. дол., загальна сума їх глобальних продажів перевищила 3,4 трлн. дол., а витрати на НДДКР досягли 14,5% загальних витрат США на проведення наукових досліджень і розробок [2].

Проте інноваційна ефективність іноземних інвестицій є результатом системної структурної політики. Зокрема, кожен додатковий інвестований в економіку України долар США прямих іноземних інвестицій забезпечує зростання ВВП України приблизно на 26,30 грн. Порівнюючи вплив прямих іноземних інвестицій на формування дохідної частини Державного бюджету України, можна констатувати переважаючу роль іноземних інвестицій порівняно з капітальними вкладеннями. Пояснюється це тим, що останніми роками основна частина фінансової допомоги, що надається Україні від міжнародних фінансових організацій, спрямовувалася на покриття дефіциту Державного бюджету. Така інвестиційна політика навряд чи стимулює економічне зростання в Україні, вона спрямована на задоволення поточних потреб, на «проїдання» інвестиційних ресурсів. Це підтверджують і результати проведених розрахунків, в ході яких оцінювався вплив прямих іноземних інвестицій на динаміку ВВП України (вплив прямого іноземного інвестування виявився меншим порівняно з ефектом капітальних вкладень).

Отримані коефіцієнти експорто- та імпортоорієнтованості капітальних вкладень та прямих іноземних інвестицій засвідчили, що інвестиційна сфера національної економіки орієнтована переважно на імпорт товарів та послуг, що було підтверджено також попередніми дослідженнями. Відмінною рисою впливу капітальних інвестицій та прямих іноземних є більша участь перших у процесах здійснення зовнішньоторговельних операцій; як було встановлено вище, значна частина прямих іноземних інвестицій використовується на покриття дефіциту Державного бюджету України та на вирішення ряду інших важливих соціально-економічних проблем. Однак, враховуючи досить відчутну та виражену імпортоорієнтованість інвестування в економіці України, варто прийняти до увагу дану обставину при розробленні шляхів удосконалення

інвестиційного потенціалу та напрямів інвестування для досягнення максимального економічного зростання в Україні на інноваційних засадах.

Список літератури

1. Идрис, К. Интеллектуальная собственность – мощный инструмент экономического роста; пер. с англ. / К. Идрис – М.: Роспатент, 2004. – 450 с.
2. Пичков, О.Б. США в международном движении прямых инвестиций: автореферат дис. ... канд. экон. наук: 08.00.14 / Пичков О.Б.; [Место защиты: Ин-т Соединенных штатов Америки и Канады РАН] – М.: 2012 – 23 с.